

ТЕШЊАРСКИ ПЛАСОТЈОША

ГОДИНА 30

9. СЕПТЕМБАР 1988.

БРОЈ 5

ВАЉЕВО

У време Лазара
Цара
и Милице му Царице
На обалама Градца и Колубаре
Шћућуриле се беху ваљарице.

Ваљаху ваљано ваљарице
Ваљаху разне вунене ствари,
Ваљаху сукна, ваљаху шубаре
И за то капаху парице
Обогатише се ваљари.

И они, у време Деспотово,
Уз обалу Колубаре, лево
Дигоше насеље ново
ВАЉЕВО.

Милован ВИТЕЗОВИЋ

Подмладио нам се Тешњар, утегао кућерке и биртије

Заиста је тешко, и поред најбоље воље, на основу пожутелих фотографија и сећања ваљевских дугопамтећих хроничара створити праву слику негдашњег, предратног Тешњара, његових дућана, старих занатлија, капицика, боемских кафаница и свега осталог што је у прошлости чинило живот ове старе градске четврти. Сећам се, наиме - годи-

не ми једва и толико дозвољавају - до јуче излоканих улица, прашњавих и прљавих, тутњања камиона, једвастојећих учерица, пропалих фасада, непријатног воња коњске балеге и запушене канализације, и неугледних, мемљивих „угоститељских објеката“.

Ко се „памети призвао“, а ко је и одакле новац нашао, ко је смислио, а ко урадио, није, бар за ову прилику, уопште ни битно. Чудесно је, међутим, како је Ваљево ефикасан лек нашло и од запушеног и ружног направило најлепши градски део. Довољно је да само једном прођете главном тешњарском „штрафтом“ па да не буде пуно објашњавања зашто ову улицу сада називају „ваљевска Скадарлија“.

Подмладио нам се Тешњар, освежио, утегао кућерке и биртије, исприо се лепотом архитектуре. Просто вас мами својим новопоплочаним коловозом, ушминканим кафићима и многобројним разноврсним бутицима и продавницама. Ничу „цепне“ галерије, кажу биће отворен и мини-биоскоп.

Све ово, хроничан недостатак простора који би задовољили интересовање младих људи, као и чудесна, напросто магијска потреба заједничких истосмерних вечерњих шетњи довела је у стари део града једну нову младост. Часовник вам не треба, тачно у одређено време сваке вечери у Тешњар се слије права река од неколико хиљада девојака и младића. Као по неком непостојећем, али доследном сценарију окупација почиње једночасовним „нападом“ на популарну „тридесетдвојку“, а онда у таласима „колоне стижу младе“ пред кафић „Камелеон“ на самом почетку Тешњара.

Трећи чин је резевисан за формирање мањих група и „инвазију“ преосталих кафеа и ресторана.

Непотребно је напомињати да се тешњарски ноћни живот, ипак одвија управо на улици, пошто је заиста тешко и замислити да се у кафиће, ма колико да их је на овом малом простору, може „стрпати“ скоро половина ваљевске омладине.

Срце старог града тако је неприметно заменило и некадашњи корзо, шетње до Пећине и одавно превазиђени, нефункционални простор Дома омладине. Тешњаром се свако вече разлива атрактивна разнобојна колекција најразличитијих модних креација, ово је место за промоцију нових фризура, „морске фарбе“, експонирање моћних моторцикла и скупих аутомобила. Највеће састајалиште младих нуди вам нова и стара познанства, скрива ваше мале тајне, ствара прве и остале љубави. Одавде су одавно прогнана новокомпонована, назови-музичка, народњачка запевања, а њихово место заузела је поп и рок музика и популарни видео-спотови.

Не знам колико би се нови, други живот старе чаршије свидео предатним боемима; ипак ово место се окренуло младости, њеним интересима и сензибилитету. Зато је потпуно бесмислено питање одкуда млади баш ту, а не на неком другом месту. И тако, ако већ не можемо омладину привући у наше институције културе, онда дајмо уметност Тешњару. Једино тако можемо створити културни идентитет и оплеменили ову лепу градску целину. Управо „Тешњарске вечери“ покушај су стварања својеврсног уметничког имиџа.

Наредних дана тешњарско ново рухо засијаће светлошћу позоришта, филма, староградске, ромске, али и рок, као и џез - музике.

Зато, поздрав тешњарским фењерима и обиљу културних догађања која ће се под њима одигравати, са великом жељом и надом да Тешњарске вечери неће трајати само девет, него свих 365 дана у години.

Бранко АНТОНИЋ

СЕПТЕМБАРСКЕ СВЕЧАНОСТИ 1988.

Петак, 9. септембар

18.00 - Почетак емитовања Ваљевског експерименталног ТВ програма (II канал ТВ Београд).

20.00 Титов трг - Отварање VIII купа Ваљева у падобранству.

21.00 - Свечано отварање „Тешњарских вечери“.

Субота, 10. септембар

10.00 - Отварање нове зграде Основне школе у селу Лозници.

10.00 - Спортски сусрети инвалида подринско-колубарског региона.

11.000 Ваљевска гимназија - Отварање такмичења радио-телеграфиста Југославије.

20.00 Тешњар - Модна ревија у организацији РО „Узор“, ТРО „Дивчибаре“, часописа „Мода“ и др.

Недеља, 11. септембар

10.00 Хала спортова - Женски одбојкашки турнир. Учесници: „Будућност“ (Ариље), „Колубара“ (Лазаревац), „Рибникар“ (Пецака) и

„Партизан“ (Ваљево).

10.00 - XX сабор планинара на Маглешу.

10.000 Сала ДТВ „Партизан“ - III отворено првенство Ваљева у стоном тенису.

ПОВОДОМ ПРОСЛАВЕ
15. СЕПТЕМБРА -
ДАНА ОСЛОБОЂЕЊА ВАЉЕВА

ВАЉЕВСКА ГИМНАЗИЈА
" ВЛАДИМИР ИЉИЧ ЛЕЊИН "
И
РАДИО ВАЉЕВО

ВАС ПОЗИВАЈУ ДА
ПРИСУСТВУЈЕТЕ

ТРЕБИНИ

(1)

АКТУЕЛНИ ТРЕНУТАК
ВАЉЕВА

УЧЕСНИЦИ РАЗГОВОРА

ДУШАН МИХАЈЛОВИЋ
СЕЛИМИР МАКСИМОВИЋ
АЛЕКСА ЈОКИЋ
СНИША МИТРОВИЋ
МИЛЕТА БОШКОВИЋ
РОДОЉУБ ИГИЋ
БРАНКО АНТОНИЋ

РАЗГОВОР ВОДЕ

ЉИЉАНА КЕЦОЈЕВИЋ
ВИКТОР ЈОЦИЋ

СВЕЧАНА САЛА
ВАЉЕВСКЕ ГИМНАЗИЈЕ
УТОРАК

13.09.1988. У 18 САТИ

10.00 Стадион „Крушик“ - демонстрације вештина спортских и службених паса.

Уторак, 13. септембар

12.00 Титов трг - Отварање изложбе цвећа и другог садног амтеријала.

13.00 - Почетак рада Одељења за развој и производњу модне кожне конфекције Радне организације „Милан Китановић“.

16.30 СРЦ „Пећина“ - Фудбалска утакмица „Занатлија“ (Ваљево) - „Будућност“ (Ваље-

во) поводом 40. годишњице постојања ФК „Занатлија“.

17.00 - Отварање новоизграђеног дома Месне заједнице „Др Миша Пантић“.

18.00 Свечана сала Гимназије - Трибина „Актуелни тренутак Ваљева“.

Среда, 14. септембар

9.00 СРЦ „Петница“ - Сусрети пионира општине Ваљево.

11.00 - Уручење сребрних плакета општине Ваљево.

13.00 - Свечаност поводом завршетка грађевинских радова у оквиру II фазе Хируршког блока, пуштања у рад економског дела и почетка реконструкције и доградње објеката Невропсихијатрије.

17.30 Титов трг - Уличне атлетске трке.

18.00 Народни музеј - Изложба фотографија Манастира Пустине.

Завршни радови на Хотелу „Гранд“

19.00 Сала Дома културе - Вече посвећено Војводи Мишићу.

19.00 Хала спортова - Међународни женски кошаркашки турнир. Учесници: „Кремиковци“ (Софија), „Црвена звезда“ и „Партизан“ (Београд) и „Студент“ (Ваљево).

21.00 Титов трг - Омладински програм „Ванредни конгрес 2041. године“.

Четвртак, 15. септембар

8.00 - Пријем за војнике из збратимљених градова.

9.00 - Сусрети пионира општине Ваљево.

10.00 - Отварање бутика за младе „Сан“ Трговинске радне организације „Дивчибаре“.

10.00 Плато испред Дома културе - Цртачки час „Мој град у слободи“.

11.00 - Свечана седница Сабора Општине Ваљево.

14.00- Полагање венаца и цвећа на Споменик борцима револуције, Партизанско спомен-гробље, војничко гробље и друга спомен-обележја.

17.30 - Свечаност поводом откривања Споменика Војводи Мишићу и завршетка Трга Војводе Мишића.

19.00 - „Сусрети са историјом“. Програм драмских уметника код споменика Жикици

Јовановићу Шпанцу, Драгојлу Дудићу, др Миши Пантићу, Вуку Караџићу и Проти Матији.

19.00 - Модерна галерија - Отварање изложбе слика и цртежа Љубомира Јанковића Јала.

Петак, 16. септембар

9.00 - Почетак XV марша феријалаца „Титовим ратним стазама и стазама ослободилаца Ваљева“.

17.00 - Откривање барелефа са ликом народног хероја Жикице Јовановића Шпанца у Основној школи „Ваљевски НОП одред“.

17.00 - Здружена пробна вежба ватрогасица.

18.00 Сала Гимназије - Вече горанске поезије.

Субота, 17. септембар

10.00 Пионирско и омладинско првенство Ваљева у риболову.

10.00 Хала спортова - Кошаркашки кадетски меморијал „Бранислав Кецојевић“. Учесници: „Црвена звезда“ (Београд), „Железничар“ (Чачак), „Металац“ и „Студент“ (Ваљево).

16.00 - Бициклически дефиле „Сви на бицикле“.

Недеља, 18. септембар

9.00 - Такмичење риболоваца „Куп ослобођења Ваљева“.

10.00 Пољопривредна школа - Смotra и дефиле запрега и јахача.

11.00 - Вуков сабор.

11.00 - Свечаност у Робајама поводом доласка друга Тита на слободну партизанску територију.

Понедељак, 19. септембар

19.00 - Еколошка трибина „Вода - извор живота“.

Петак, 23. септембар

17.00 - Отворено првенство Ваљева у тенису.

Недеља, 25. септембар

10.00 - Омладински фудбалски меморијал „Раденко Пауновић Текир“. Учесници: ОФК „Београд“, „Мачва“ (Шабач), „Колубара“ (Лазаревац) и „Будућност“ (Ваљево).

Понедељак, 26. септембар

10.00 Столице - Свечаност посвећена Војнополитичком саветовању на Столицама.

Петак, 30. септембар

13.00 село Горић - Отварање новоизграђеног погона РО „Термовод“.

18.00 - Почетак рада реновираног и дограђеног Хотела „Гранд“.

Цртежи у овом броју – Миодраг ПЕТРОВИЋ
Фотографије – Милан ЈЕЗДИЋ

ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ

Петак, 9. септембар

ТЕШЊАРСКИ ФЕЊЕР - учесници: Ансамбл „Ваљевци“, Оркестар „Баир“, група певача и Народни оркестар КУД „Крушик“, група „Срце“, Оркестар „Мали цвет“, оркестар „Нова димензија“. Гости програма: Оркестар „О ђила“.

Текстове Борислава Вујића о Тешњару чита Милица Јаневска.

На почетку приредбе Алекса Јокић, председник Извршног савета СО Ваљево и председник Одбора Тешњарских вечери, пригодном речју прогласиће свечаност отвореном.

Субота, 10. септембар

ДОБРО ДОШАО, ПУТНИЧЕ - учесници: Тамбурашки оркестар из Суботице са вокалним солистом Јулијом Бисак. Биће отворене и изложбе графика Ђерђа Бороша (горњи хол Дома културе - 19,30 сати) и продајна изложба уметничке керамике.

Недеља, 11. септембар

ГЛУМЦИ У ТЕШЊАРУ - учествују глумци Театра „Нове форме“; адаптација и режија Мирослав Трифуновић.

Понедељак, 12. септембар

ДОБРО ВЕЧЕ МАЈСТОРИ - учесници: Београдска чез селекција у саставу: Јован Маљковић (саксофон), Гоце Димитријевски (труба), Милош Крстић (клавир), Бата Божанић (бас), Миодраг Маљковић (бубњеви), Милан Краиновић (гитара), Мима Митровић (тромбон), Ненад Јанузовић (удараљке). Вокални солиста Тања Јовићевић.

Уторак, 13. септембар

НАСМЕЈАНИ УТОРАК - учесници: деца ваљевских обданишта, Луткарско позориште из Бугојна, Дечји хор и фолклор КУД „Абрашевић“, цртачи стрипова, дечји песници...

Среда, 14. септембар

ПРОГРАМ СЕ ОДВИЈА НА ТИТОВОМ ТРГУ

Четвртак, 15. септембар

ВОЈВОДИНО ВЕЧЕ - учесници: Аматерско позориште „Абрашевић“ - одломци из представе „Колубарска битка“, Народни оркестар и фолклорни ансамбл КУД-а „Абрашевић“ и КУД-а „Крушик“, филм „Марш на Дрину“, песници пореклом из Ваљева (Петар Пајић, Матија Бећковић, Милан Витезовић).

Петак, 16. септембар

ПЕСНИЧЕ, ИМАШ РЕЧ - учесници: Александар Секулић, Бранислав Петровић, Јаков Гробаров, Слободан Стојадиновић, Андреј Јелић Мариоков. Гост: Марија Шимоковић из Суботице.

Субота, 17. септембар

GAUDEAMUS IGITUR - учесници: Садашњи и некадашњи ваљевски гимназијалци. Режија: Љубица Ножица, Владимир Андрић и Вера Зарић.

Током Тешњарских вечери биће организоване модне ревије, изложбе ликовних уметника, продаја књига, свако вече забавно-музички програми припремљени су у: „Малом Паризу“, „Интермецу“, „Ковачевом хану“, Посластичарници „Vallis“...

Чланови удружења ваљевских видео клубова у просторијама МЗ „Стари град“ сваке вечери презентираће своје могућности; Дом културе обезбедио је приказивање играних филмова на импровизованом платну, постављеном код позорнице на којој се одржавају сви програми.

ЗАВОЛИТЕ ТАМБУРУ

На крајњем северу, испод црвене линије наших срца, у пространој низији, лежи Суботица. Раширила своје широке шорове са збијеним кућама са сецесијским лепотицама и модерним бетонским спаваоницама на све четири стране света примајући радо у своја њедра сваког намерника, путника, пролазника.

Са истом срдечношћу ова северна лепотица иде другима у госте носећи са собом дах равнице, мирис усталасаног песка, песму тиху и сетну, звук тамбуре сетан и раздраган.

Стога се овај сусрет два града на „Тешњарским вечерима“ не може замислити без Суботичког тамбурашког оркестра. Те девојке и ти момци, које је годинама окупио Стипан Јарамазовић, заправо су

продужетак трајања духа овог поднебља. Јер, одвајкада се овде тамбура радовала са људима, туговала заједно са њима, упредајући у танане жице њихове мисли, обележје њихове душе, карактеристике њихових срца. Тамбураши, омиљени и знани широм ових пространа, збили су се у тај, сада већ надалеко знани, оркестар и годинама долазе са златним одличјима са такмичења тамбурашке музике у Осијеку. Али свако злато за њих је нови подстрек. Они хоће од тамбуре више него што су то хтели они који су их њеним тајнама учили. Сада су спремни да Ваљевцима открију део ових тајни тог загонетног звука тамбуре да би их тако запленили и заробили у том чудесном тананом свету.

Али ово није само град музике. Ово је и место где платно и кист имају достојно место, где графич-

ка култура живи свој живот, где керамичари обликују свој свет. Нешто од свега тога кренуло је Ваљевцима у сусрет, па с тога ће бити у прилици да проникну у загонетни свет графичара овдашњег Ђерђа Бороша. Биће то прилика за сусрет с експлозијом његових мисли, са његовом савршеном линијом, са његовом пригушеном бојом. Верујем, да ће вам после тог сусрета Ђерђ Борош бити и ближи и дражи.

Али ово је и град речи, поетске, мисаоне, људске... Стога ће са крајњег севера, на „Тешњарске вечери“, стићи песникиња Марија Шимоковић. Доћи ће својим „Небеским бициклом“ да би вам на себи својствен начин испричала причу о улицама суботичким, које је подсећају на широке школске шестаре, о људима, које је волела и који су је болели.

Путник из овог града биће вам и др Ђорђе Соград, човек бритке мисли и смеле акције, модерног духа и широког срца.

Укратите нешто од његове искричавости и мудрости. Научите стих Маријин, ухватите Ђерђевог голуба, заволите тамбуру и, наравно, напишите нам о свему томе писмо.

Славица ЛАКИЋЕВИЋ

НОВЕ БРИГЕ „СТАРОГ ГРАДА“

ДА АУТОМОБИЛИ НЕ ОТЕРАЈУ ШЕТАЧЕ

● Тешњаром у свим правцима јуре све врсте моторних возила ● Милиционери ревносно кажњавају несавесне возаче, али то сигурно није решење ● Има изгледа да се проблем саобраћаја бар у Тешњару реши ● Када ће се изградити паркинг код „Аћевчевог магацина“?

У Месној заједници „Стари град“, на чијој територији живи и ради преко седам хиљада грађана, последњих година веома је много урађено на решавању бројних комуналних проблема. Поред осталог кроз Тешњар је изграђен колектор, нова улична расвета, телефонске линије, постављен нови коловоз... Ипак, један проблем је остао нерешен и он сада, када ова стара српска чаршија живи свој нови живот, задаје велике бриге. Ради се о нерегулисаној саобраћају у којем влада прави хасо, нарочито у Тешњару. Возила јуре са свих страна и у свим правцима, па су пешаци скоро протерани не само са коловоза већ и тротоара, а свакодневно прети опасност да дође и до тежих несрећа. Власници моторних возила као да се такмиче ко ће брже да вози кроз Тешњар, ко ће пре осталих стићи да паркира свој нови аутомобил или мотоцикл, да би и на тај начин ставио другима до знања да се поновио!

Грађани због тога с правом негодују и траже од надлежних да се овом саобраћајном хаосу стане на пут, јер каква корист од заштите Тешњара када се његовим најлепшим крајем не може шетати на миру и без страха да на пролазнике не налети неки помахнитали возач. Истини за вољу треба рећи да су саобраћајни милиционери веома ревносни и скоро даноноћно највише времена троше за писање опомена или признаница за новчане казне због погрешног или најчешће намерно погрешно паркираних возила. Догађа се да возачи, када примете милиционере, беже главом без обзира у прву наредну улицу да би избегли казну или непријатан сусрет са њима због прекршаја који су учинили.

О томе како решити овај, један од најтежих проблема Месне заједнице „Стари град“, посебно Тешњара, било је ових дана речи и на заједничком састанку најодговорнијих представника Скупштине и друштвено-политичких организација општине Ваљево и Политичког актива Месне заједнице „Стари град“. Том приликом се чуло да је проблем на који указују грађани у вези са нерегулисаним саобраћајем, оправдан, али да ће се све учинити да стање буде бар подношљивије ако већ не може да се реши.

– И сада је, каже дипломирани инжењер **Радое Бурђевић**, саветник Скупштине општине Ваљево, одговоран за послове регулисања саобраћаја, у Тешњару и суседним улицама забрањено паркирање, али то ретко ко поштује. Дозвољено је једино паркирање у делу Лоле Рибара улице од занатске радње „Нинка сарача“ до улице Кнеза Јовице како би до занатлија могли да дођу грађани којима су потребне услуге, пре свега поправка радио апарата, телевизора, беле технике и других апарата за домаћинство. Дозвољено је паркирање само са леве стране у Кнез Јовициној и Грбовићевој улици, али нажалост, несавесни возачи и даље паркирају са обе стране улице. Такође, забрањен је и саобраћај тешким моторним возилима кроз Тешњар, Кнеза Јовице, Грбовићевом и другим улицама, али и то возачи непоштују.

За „Тешњарске вечери“ се предвиђа посебан режим саобраћаја. Постављањем жардинијера са цвећем на почетку Улице Лоле Рибара, Кеја првог српског устанка и другим биће обустављен саобраћај од седамнаест часова до поноћи, док ће током дана важити исти режим саобраћаја као и до сада. То практично значи да ће посетиоци за време „Тешњарских вечери“ бар у ово време моћи безбрижно да шетају Тешњаром.

Разматра се могућност да се после „Тешњарских вечери“ нађе начина за боље регулисање саобраћаја, пре свега у Тешњару. Највероватније ће се забранити саобраћај у улицама Бирчаниновој, Лоле Рибара и Кеју првог српског устанка. Власници возила који станују у овом крају би имали посебне пропуснице и морали би да се придржавају режима саобраћаја, а то значи да возила, ипак, не би могли да паркирају на улици или испред својих кућа, већ у дворишту и на паркингу који ће се уредити код „Аћевчевог магацина“ и који би био намењен за паркирање моторних возила, пре свега, грађана који станују у Тешњару и улицама у којима су саобраћај или паркирање забрањени.

То би помогло да се Тешњар, колико-толико растерети возила која не само што ометају безбрижне шетње и забаву пешака, већ прете да однесу и људске животе и униште оно што је до сада урађено уз велика одрицања не само грађана ове Месне заједнице, већ и целог града, али и загаде својим гасовима околину изнад дозвољене границе.

Остаје да се види, кад прођу „Тешњарске вечери“, шта ће од свега овога бити и урађено или ће се,

кад почну јесење кише и завеје снаге, кад шетача и возила на улицама буде мање, на то заборавити. Ако забораве они који овај проблем треба и морају да решавају Тешњарци сигурно неће. И ови редови, написани тим поводом, нека буду опомена да се на обећано не заборави, па макар се чекало и до следећих „Тешњарских вечери“, али да се реши...

Треба ли подсећати да многи градови у земљи, који су на овај или сличан начин покушали да за своје грађане и народ који у те градове долази створе сличне оазе мира и тишине, простор за одмор и забаву прво регулисали саобраћај без којег савремен човек не може, а и не мора баш на сваком кораку да га прате аутомобили, камион, трактор, мотоцикл.

Јован СТОЈИЋ

Трговинска радна организација на велико и мало
„Дивчибаре“ Ваљево

БУТИК ЗА МЛАДЕ „САН“

Ваш сан је да се облачите елегантно и ексклузивно.
Ваш сан је да имате сопствени имиџ у одевању.
Ваш сан је Бутик за младе „САН“.
Кнез Милоша 10
Телефон: 22-370
НОН-СТОП радно време од 8-20 сати,
суботом од 8-15.

Конак кнеза Јована Бобовца (Снимио Д. Меденица)

ПИСМО ИЗ БЕОГРАДА

... Твојој одсутности

Нашао сам се на мукама кад је требало ово писмо започети: како писати у град из кога заправо никад заувек нисам отишао. Ко ме га насловити? Шта се данас може из Београда јавити у Ваљево – писмом!? Не тако давно, има томе двадесетак година, кад се имеђу ова два града нешто теже комуни-

цирало, написати кући писмо, родитељима у првом реду, био је велики проблем. Тада смо најчешће јављали о (не)положеном испитима на факултету. Памтим да је доктор Станишић свом сину, мом школском другу Бацку, би исписао и адресу на дописницама, не би ли се овај јавио кући. Није вредело! (И по нека залутала диписница садржала је само две речи: „шаљи паре“.) Уосталом, праве ствари стизале су из Ваљева у Београд.

И данас, мислим, значајније је оно што се из Ваљева нуди другима па и Београду. „Пробуди се, у Ваљеву се нешто дешава“. И то не само за нас Ваљевце. Ето, неки дан срећем Мому Капора, човека који се бави Севером и Југом, Истоком и Западом. Пита – шта има ново у Ваљеву, јеси ли скоро био? Чујем да су ти момци „на власти“, та „деца на власти“, Дуле, како се звахе, па тај председник Извршног савета – појачали до даске. Добра вам је та ствар с Галеријом. Моја ћерка из Италије запуцала у Ваљево на Надеждину изложбу. У Ваљеву би вредело живети! Сложио сам се са идејама да Београд више на буде главни град, зажелио сам се брате унутрашњости. У Ваљеву је сигурно, још увек некултурно не отићи на сахрану даљној тетки која је „изненада“ преминула у 93. години?

Капор сам пита и сам одговара. О Ваљеву се дакле може разговарати као и о Паризу, Москви, Њујорку...

Вреди ли заиста писмо, макар и овакво ником адресирано? Када сте последњи пут нашли писмо у поштанском сандучету? Нажалост, ту сада само стижу рачуни и ласцивне поруке клинаца из комшилука. Раније писма су ипак чешће упућивана, макар и као поетска порука из раних шесдесетих Бранислава Крце Ракића – ПИСМО ТВОЈОЈ ОДСУТНОСТИ.

Срдачно ваш Радош ГЛИШИЋ

П. С. У Београду се реновира Народно позориште и цео Трг Републике, у Карађорђевој замењују трамвајске шине. Ваљеваца нема на „штрафти“ (нема ни „штрафте“), нема их ни у „Старом граду“. Ваљевци се сада састају у Ваљеву.

„ДИВЧИБАРЕ“ У ТЕШЊАРСКИМ ВЕЧЕРИМА

Нит своје пословности у тешњарским вечерима уткаће и Трговинска радна организација „Дивчибаре“.

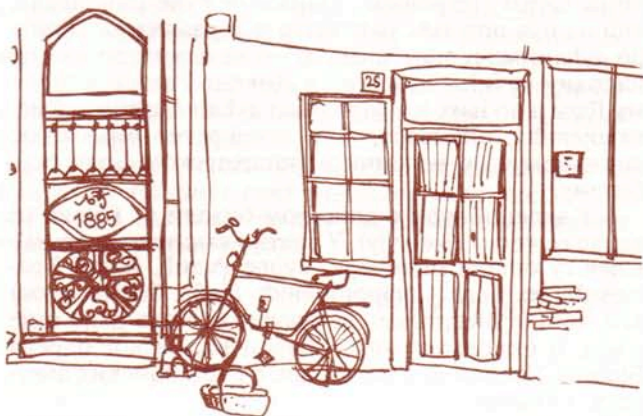
Самоуслуге и штандови, поређани наспрам куће са бројем 34 у улици Лоле Рибара, употпуниће простор Тешњара, нудећи својим потрошачима широк асортиман свакојаке робе.

Обнављајући једну стару традицију трговања, како то и доликује Тешњару, овде ће потрошачи моћи да купе робу на комад, литар, килограм, на меру дакле. А свега има: децјих играчака бомбона и карамела на меру (у лепим шареним кесицама), жвака, чоколада, воћа, грожђа и вина (жупског из буради на литар од 3 сорте – црно, ружица, бело; грађани треба само да донесу амбалажу – флаше, балоне), затим текстилне и техничке робе, цигарета. А већ књига! Биће их различитих, од домаћих

и страних писаца, о Ваљеву и Ваљевцима, по тако ниским ценама да се и замислити не може, већ само видети и купити.

„Дивчибаре“ стоји на услузи својим потрошачима од раних јутарњих сати до касно у ноћ са широким асортиманом роба у самоуслугама и на штандовима, од којих је, чини се, најлепши онај за најмлађе, јер је у старом Тешњару наша обновљена маладост.

Драгослав МИЉКОВИЋ

ТЕШЊАРСКА ДВОРИШТА

МНОГОБРОЈНИ ПЕТРОВИЋИ

Живо памћење сведочи да су Петровићи, знаменита тешњарска абацијска породица, у двориште Бирчанинове 7 дуже од једног века. Дед, прадед и чукундед данашњих Петровића-Данило, абација – доселио се ту из Ђиновог сокачета (данас доњи део Бобовчеве улице), са синовима Влајком, доцније успешним трговцем, и Урошем, абацијом. Жена му Лепосава након развода у оно доба сигурно несвакидашњег, оде на другу страну, својим путем са кћерком Лепосавом. Влајко се није женио те је свесрдно учествовао у подизању осморо деце абације Уроша и жене му Смиље, све рођене у овом пространом дворишту традиционалног балканског типа. Други по реду – мајстор Пера – и данас овде живи и уверава нас да је од тог доба, кад су Петровићи купили двориште, мало шта промењено.

У скровито двориште одувек се улазило кроз дрвену капију која се најбоље уочава погледом на једну од најстаријих тешњарских кућа, грађену по узору на старотурско градитељство – доклат над дућаном, подупрт рекло би се, климавим гредама. Мајстор Пера, електричар у пензији, сећа се да је у тој кући на улазу у двориште, кад су се доселили био распоред просторија и некакво купатило, према навикама и узусима људи другачије вере и традиције.

Отуд, с капије која се у позни сумрак обавезно закључавала и изјутра рано откључавала (мајстор Урош је био капиџија), улазило се на дворишну калдрму, неретко обраслу травом, заливану водом са дворишне пумпе, око које су жене ваздан нешто пословале, прале и испирале веш и простирале га уздуж и попреко дворишта на заједничке конопце. Изјутра би најпре најстарији долазили на пумпу да

се умију. И лети и зими мушкарци су се обилато скоро ритуално, заплускивали водом до паса. Жене би у међувремену већ приставиле цезве с кафом за заједничко јутарње окрепљење, свеже приче о сновима који су, можда, нешто и значили и обавезама које их очекују у новом дану. Баба Олга се потоња по узору на строге старинске навике знала изјутра о понеког очешати, без „Добро јутро!“ да каже све док се не умије на чесми. Тек онда назива добро јутро, пије кафу и распитује се за новине које је помно читала до задњих дана, негде концем 60-их.

У дворишту је на заједнички живот одувек било упућено 5-6 кућа и барем једнако толико породица. Осим Петровића, којима су куће припадале, још од пре потоњег рата било је и разних кираџија по дућанима и становима. С десне стране од капије народну кухињу држали су Никола Гашић и жена му Деса а до њих је испрва био дућан Миљинка Ристивојевића, опанчара, који послератне генерације више памте по необичном ташњарском Боћи берберину.

У зеленој кући с доксатом бивали су многи (и данас се често смењују). У златно занатско доба најдуже су остали опанчари Ђурђе Радић, Коста Краљевић, те Чеда Софронијевић (баба Олгин муж) код кога је шегртовао, а, будући да Чеда деце није имао, и синовао познати борац Ваљевског одреда Бранко Павловић, писац књиге партизанских анегдота „О нама“.

У другој малој кући, кад се зађе у двориште, испрва је био газда Урош абаџија, док су му ситна деца обитавала у старој кући, у дну дворишта, све док му материјално успешнији брат Влајко, будући без деце, не сагради кућу до ње која се уочљиво разликује од првобитних у дворишту јер нит' је са черпићем, нит' је с малим прозорима, већ прва грађанска, с пространим вратима и прозорима закриљеним металним жалузинама. У оној малој кући касније су бивале кираџије а почетком 60-их купила ју је тетка Кица, Христина Пурковић, која је ту из

дворишта Душана Бојације преселила своју народну кухињу у којој су абоненти бивали угледнији ваљевски самци. Деца, којих је у дворишту било барем петнаестак, још би се сањиво спотичала на калдрми ка школи, а тетка Кица је већ хитала с пијаци са зембиљима, препуним свежег поврћа, и обавезно по којом шупљом говеђом косоком „без које, сине, нема добре супе!“ Преко је – неко доба од окупације – до средине шездесетих – живео и чика Влалада Ђокић, ондашњи градски полицајац, за којег мајстор Пера изрчито наводи „да јест' бивао у оној полицији али је био један врло, врло поштен и добар човек“. „Као кључар градског затвора нама, политичким сужњима, Животи Ђермановићу, Миши (сину Коке Ђевабџија) и другима, за својих сати откључавао је врата те је једном Кока стигао и до Ђевабџинице! Потом, кад би Немци да наиђу, просто нам се извињавао што мора да нас закључа. Мингеј (Уча), Љубомир и остали Петровићи социјалистичким идејама приволели су се још у дворишном детињству крај суседа чика Мирка Обрадовића, абаџије, ондашњег првог комунистичког председника општине, који је – „Сећам се добро!“ – раних двадесетих година знао са целим градским одбором с брезовим метлама да крене на чишћење пијаци!

У дну Петровића дворишта бивале су заједничке просторије – клозети и шупе – а потом пространа башта у којој је вазда било свакојаког поврћа, воћа, омањи малињак и лоза под којом је у лепој хладовини лети могло седети и дружити уз кафу, ракију и мезетлуке. И то не само са својима, дворишницима, већ и оним из суседства, лево и десно, куда се лако проходило и дозивало кроз, у ту сврху, направљене капиџике – један према дворишту сарача Перезановића, други десно, ка авлији дућана Агопа Баронијана. И све тако редом капиџицима из једног у друго тешњарско двориште, да чаршија на рмети дворишни живот комшијског дружења.

Љиљана КЕЦОЈЕВИЋ

Трговац Урош Петровић са синовцима и синовима – Боривојем, Љубомиром, Вером, владимиром, Љубицом, Петром и Михаилом. Снимак из 1923. године.

Плоче ил' калдрма

Има мишљења да би у „Тешњару“ било боље да је свуда остављена калдрма. Други опет тврде да је добро што је средином поплочан (жене нарочито), а што је на тротоарима тек назначен стари изглед чаршије где су испред дућана и механа стављене камене плоче а дуж обичних кућа калдрма. . . Нису Ваљевци једнодушни, ни равнодушни, ни око изгледа фењера. Једни кажу да су дебели и незграпни, неелегантни, други да је то аустроугарски стил, да их је боја извукла итд. Има и оних што се жале на јачину светла. Тврде да је оно угушило онај староградски амбијент – „делује новокомпоновано“.

И сељаци су већ упоредили. Кажу: „Светли к'о Ставе ноћу“. То ће рећи зависи одакле гледаш: с Медведника много, из Ваљева мало.

Ипак, у Ваљеву сви се слажу да стара чаршија добија нови сјај, да је треба штитити, да је добро што се кренуло са чувањем старог Ваљева. Међутим, нешто друго пада у очи. Како добре замисли реализујемо, како изводимо, рецимо, занатске радове, колико инсистирамо на детаљу, аутентичности, доследности стила, функционалности, без чега нема онога за шта се залажемо у чувању старог. А стари калдрмџија, ваљевски, у пензији, „калдрмисао улица одавде до Београда“, има замерку да су камене плоче у Тешњару окренуте наопако – „попречке“ уместо на дуж. Што ће рећи, не иде уз то чак, па овако „закачињу и точак и ципеле“.

Но „Тешњарска“ чаршија забраниће, ваљда, то чак, а камене плоче боље су од калдрме. . .

Дарко МАРЈАНОВИЋ

ТРУМАН, ЧЕРЧИЛ И ОСТАЛИ

Знамо шта је Тешњар и где се налази, знамо и један број грађана, онако како их води општина у списку бирача, у матичним и другим књигама, али не знамо, и не можемо знати, ко је све „преименован“, то јест ко и какав надимак има у Тешњару. Није мали број лица која су добила надимак у Тешњару, што и није неко нарочито чудо. Али, јесте чудио каквих све надимака тамо има.

Ко би, на пример рекао да у Тешњару може да буде један „Черчил“? А, ето, живео је у Тешњару чика Лаза Николић, абација по занимању, који је изванредно личио на Черчила, председника енглеске владе. Уз то, пушио је на лулу! Какав би онда надимак и могао да очекује? Има чика Лаза и сина Мила, који живи на истом месту у Ђиновчевом сокачету, које се званично зове Бобовчева улица. И тај Миле је „Черчил“, као и покојни отац!

Један миран шофер, сада у пензији, има страшан надимак. Зову га „Труман“, односно носи име оног америчког председника који је наредио да се две атомске бомбе баце на Јапан, августовских дана 1945. године. Његово право име је Тихомир Ћосић. Станује на Косанчићевом Венцу број 1 (сада улица нашег врлог књижевника Милована Глишића).

Имамо и „Мусолинија“, који је надимак добио давно пре рата. Зашто и како, нико не зна, јер он није имао никаквих рђавих особина, нити их данас има!

Чика Неђу зидара, чије презиме нико није запамтио, звали су „Стаљин“. Није био политички обојен, али је имао бркове сличне брковима Јосифа Висариоковића. Умро је, мученик, на улици, пошавши у Прву здравствену станицу да тражи помоћ!

Радомир Срећковић, касапин имао је надимак „Кајзер“, а његова супруга Милка била је „Кајзерка“!

Двојица Тешњараца носила су надимак „Бала“, нимало леп, али се никада нису љутили кад их неко овим надимком позове. Једном „Бали“ чак је надимак наведен на посмртној плакати.

ЖИВКО МИХАИЛОВИЋ, шустер из Тешњара, снимљен у аустроугарском ропству. Ову фотографију послао је 13. јула 1918. (по старом календару) сину Миливоју, такође тешњарском шустеру.

(Из збирке Б. Вујића)

Дипломирани правник Јован Милошевић, директор потамак кнеза Јована Бобовца, носи надимак „Јова баба Цанин“, па га је ставио и у новине кад је објавио да је прошло пола века од њене смрти.!

Божа Јовановић, шлосер, из сокачета које води из Бирчанинове улице ка Косанчићевом Венцу, имао је два надимка, обадва из послератног периода, обадва везана за деобу Унриних поклона и оба добијена од Цигана. Боље рећи од Циганки, јер Цигани нису смели ништа да кажу за Божу, шефа расподеле пакета од Унре и од Кер-организације! Због неке грешке у расподели сапуна добио је надимак „Калодерма“, по марки једног финог палмолив сапуна, а због грешке у расподели чарапа, добио је надимак „Чарапин“! „Уа, чарапин“, викнула је за

њим једна Циганка и за сва времена избрисана је из спискова за доделу поклона!

Писано је много пута да је један песник, али и трговац, Владета Петровић, носио надимак „Гајдаров“, по имену неког руског глумца из немих филмова.

Тешњарске кафеције носиле су надимке „Трапа“, „Хајдук“, „Касан“, „Гуљавац“, „Пексим“, „Куплер“, „Ћипура“...

Трговци су били: „Турчин“, „Аћевац“, „Прца“, „Кркља“, „Главоња“, а занатлије: „Грба“, „Леман“, „Чукало“, „Уштаћ“, „Пајсер“...

Не поменути Цигане и њихове надимке, значило би да се чини нека дискриминација. Ево њихових надимака: „Шиља“, „Мазало“, „Абисинац“, „Лала“, „Пуб“, „Помрчина“, „Туло“, „Бело“, „Шарло“, „Гиле“, „Жија“, „Шарга“, „Мечка“, „Пепело“, „Гуша“, „Калкауз“, „Куља“, „Јолпаз“, „Прћа“, „Бећа“, а једна Циганка носила је надимак „Поца“ и на то ословљавање правила читаве циркусе по Тешњару, а ређе и по целој вароши. При том је најмање изазовно било подизање сукње више главе. Речи које је том приликом изговарала, нису ни за „усмену“ књижевност, а камоли за писање и објављивање.

Борислав ВУЈИЋ

ХОТЕЛ „БЕОГРАД-ИНТЕРКОНТИНЕНТАЛ“

представља вештину својих
посластичара

у
посластичарници
VALLIS

ОНО У ЧЕМУ УЖИВА ЕВРОПА

петак, субота, недеља

до 3 ујутру

VALLIS!!!!

ЗАПИС

Грба из Грабовице

Јесен 1914, 21. новембар.

У Ваљеву цика, дрека – гони Мишић Поћорека. Јој, како то? Јој, зашто то?

Колубарска битка улази у историју и песму.

Бежи Шваба све до Шапца, а од Шапца јаше жапца...

Весело кликћу виолине у задимљеним кафанама.

У Грабовици, у кући Петровића, рођено још једно дете. На крштењу добија има Милорад.

Зима 1986. Месојеђе. Под ногама шкрипи грабовачки снег. Тражимо старог Грбу – Милорада Петровића. Показују нам капију. У дворишту неколико зграда. Оџаци се пуше.

Улазимо у кућу, а за нама студен. У ћошку шпорет, до врата сто и две столице, крај зида кревет, пред њим клупа. На клупи деда и баба. У дедином крилу праунука. Игра се виолином.

Чега се сећаш Грбо?

Виолине. Од како знам за себе. Већ у осмој години свирао сам са оцом по кафанама и свадбама, и ваљерима. Занатлијско коло, па Тројанац, па Митраљеско коло, па Заплет. Много сам свирао. И Краљевско оро. Све се тражило. Данас оће разна кола, али сви исто играју. Ако знају. Али опет добро. Лепо сам са народом.

А песме?

Песме су биле старе. Некад и нове. На свету има много жена... Маријана... Тужна недеља... Тамо преко, пију рујна вина... По градини месечина сија мека... На Ускрс сам се родила, џанум... Кој покида са грла ђердане... Волио сам да свирам и певам бројанице. Шанко се с Бонком заволи... И друге. Не могу сад да се сетим.

У војску сам ишао у Загреб и хрватски Карловац. Био сам војни музичар. Ради сам по нотама. После сам имао вежбу у Старој Пазови. Три месеца. За време Сремског фронта давао сам приредбе. Ставе клупу, а сва војска око мене. Били су ту и школовани људи, који су учили руски и енглески, па смо то свирали и певали. Био је и неки Радивој, учитељ из Грабовице, са флаутом. Он и ја смо свирали нотално, па смо у Пожаревцу добили прву награду. После сам добијао још награде... Народ је ценио мене, а ја сам ценио народ. Децу сам извео на пут.

Имао сам јако друштво. Добра пратња. Још две виолине, две хармонике, виола и контрабас. Ја свирам на једну страну, они на другу... Неки Шиља, па неки Груја, неки Радомир, исто тако Жарко... Сви су били добри музичари са Баира из Ваљева. Неки Жикица из Београда, он је већ умро, био је добар виолиниста, па Славољуб из Пиромана, Милан тамбураш из Бачке. И у Стублинама је било добрих музичара. Заједно смо радили по целој Србији.

Виолину сам мењао... Не знам ни сам колико, али једну памтим. Сад такве виолине и нема. Скришио сам је кад сам испео из камиона. Само ми њен врат остао у руци, а живот о коњу. Камион је прешао преко мене. Ја сам волео виолину страшно. Сад имам четири. Једна је Талијанка, а једна Штајнерица. Још ради. Идем по свадбама. Имам вољу и данас.

Залажем се да децу подигнем уз виолину. Знање сам пренео и на унучад и праунучад. Они су мај-

стори, а радим и ја. Уживам у своје свирање. Сад се сетим оне песме: стрижи Моме русе косе...

Милорад Петровић, звани Грба из Грабовице, поче да пребира жице једне од својих виолина. Заискрише старачке, али и очи праунуке. Пописмо и трећу кафу. За растанак.

Забележио: Милоје ГАВРИЛОВИЋ

НЕКАДАШЊИ ТЕШЊАР

Све до првог светског рата Тешњар је био Главна чаршија Ваљева, која је обухватала један део вароши на десној обали Колубаре почев од воденице Петковића (раније Араповића), поред садашњег силоса, па све до конака кнеза Јовице Милутиновића. Име Тешњар настало је још у деветнаестом веку, после 1815. године. До нас се Тешњаром званично назива Бирчанинова улица, а онај мањи део према конаку Јовице Милутиновића носи име народног хероја Иве Лоле Рибара.

Бирчанинова улица добила је ово име по подгорском кнезу Илији Бирчанину (око 1764-1804) али је ипак овај крај Ваљева много познатији као Тешњар. Значајно је да је турског порекла како презиме Илије Бирчанина тако и назив Тешњар. Илијини преци дошли су у првој половини 17. века у Суводане под Медведником из босанског предела Бирча у области Осата, између Вишеграда и Сребренице. То је Бирач у сливу реке Јадра (некадашњи власенички срез). У средњем веку овај предео звао се Жупа Борач. Назив Борач је од турског Берче или Бирче.

Тешњар је турско име, мало измењено. До првог светског рата кружило је предање међу појединим старим Ваљевцима, Тешњарцима, о Турчину Тешњак-Бегу, ваљевском силнику и богаташу с краја 18. и на почетку 19. века, пореклом из Босне. Није искључена претпоставка, да је био исламизирани Србин. Ваљевски абација Коста (Раја) Вујић, рођен пре око сто двадесет година у ужичком селу Овчини код Рогачице, причао је младом гвожђарском трговцу Милошу Јб. Кораћу (1870-1971) како је Турчин Тешњак-Бег располагао већим делом овог дела Ваљева. Тешњак-Бег био је власник десетак кућа и малих радњи као и овећег комада зем-

ље, што је давао под закуп. Ту су радили и станова-ли ваљевски трговци (ситничари) и занатлије, све Турци ерлије или старинци чији су се родитељи изродили у ваљевском крају. Та прича може да послужи за претпоставку да се Главна чаршија у Ваљеву зачела давно, још под турском управом, а да су се Срби после другог устанка ту настанили.

После другог српског устанка (1815) није више било ни трага ни гласа од Тешњак-Бега. Неколико заосталих Турака, занатлија и трговчића, убрзо су се повукли у Босну. Остало је у сећању старих Тешњараца име Тешњак-Бег и прича о његовој имовини коју су после другог српског устанка једним делом притисли народне старешине, а доцније покуповали наши брђани, рођени у ужичким и подринским селима.

Не знамо где је окончао свој живот Тешњак-Бег. Од његовог имена остао је траг у називу Тешњар.

Тешњар је очигледно најстарије насеље Ваљева. У 19. веку ту раде и станују српске абације (познати кројачи народног одела и уопште ствари од грубог вуненог сукна - абе), терзије (кројачи или сукнари мушког и женског одела од чохе и с везом, познати још и као чохаџије), чаругџије (опанчари), обућари, кујунџије, ткачи, кафеџије, пекари, ситни трговци мешовитом робом, магазиџије, житарски и шљиварски трговци извозници. У Тешњару преовлађују ситни трговци, дућанџије, трговчићи. То су обично абације и понеки терзија, који поред својих рукотворина продају још циц, поркет (длакава тканина од лана и памука, увезена из Аустрије), шећер, со и други бакалук. Поред ових ствари у рафовима продавница налази се белило, руменило и жутило - средства за улепшавање лица, увезена из иностранства, обично из Беча и Пеште.

У суседству ових продавница налазе се две воденице на колубарском јазу. Мања воденица имала је четири витла, млела је жито и за варош и за село.

Најстарији Ваљевац Милош Јб. Кораћ причао је да су у Тешњару преовлађивали ситни трговци, дућанџије и трговчићи. Говорио је да их је неко време било двадесетак, кад је он учио основну школу (1877-1880). Варошанке и сељанке куповале су у абацијским радњама поркет и циц, а нарочито средства за улепшавање. Поред белила, жутила и гарила, абације су продавали још неку густу течност која подсећа на данашњи течни пудер. Та течност изглађује боре и освежава кожу на лицу која се збрчкала због сувишне употребе белила и жутила или од старости.

Кораћ је причао да су ваљевске терзије из Тешњара биле чувене у Србији. Говорило се свуда да је ваљевски терзија „везиљ да му пара нема“. Били су вештачи и за женску и за мушку одећу. Жене су пре сто година имале на себи прелепе прслучиће, хаљине без рукава, украшене везом, чипком и шљокама (јелеке), а поред тога свилене или кадифане хаљине до појаса широких рукава, укрштене златним или сребрним везом и ширитима (либаде). Ове хаљине до појаса звали су кабанице. Терзије су мушкарцима кројили и везли фермене (кратке прснике који се не закопчавају) од чохе и украшавали их гајтанима. Правили су са уметничком вештином и веће мушке прслукe чији се пешеви преклапају на прсима (џамадани) и доколенице извезене срном (сребром). Кораћ се сећао како су терзије из Тешњара освајивале у радионицама очи вашара, а кад их још Шумадинци притисну са поручбинама нису могли да подигну главу од силног посла. Јован Ст. Борђевић, млађи од Кораћа, прича да је терзијски занат у Ваљеву увелико одумирао кад је он учио основну школу (1893-1895).

Јеротије Н. ВУЈУЋ
(„Напред“, 17. март 1972.)

Влада Гајдаров, песник

У зиму 1951. године преселили смо се у Тешњар. Отац је од „Крушиковог“ стамбеног добио кућицу са три просторије у Улици Лоле Рибара 6, дубоко у дворишту, готово под самим Косанчићевим венцем. Та су дворишта била прави сокаци: приземне кућице, дуге, ниске, уске, једна наспрам друге, са прозорима само с једне стране, са станчићима од два одељења, кухиња и соба, у које се улазило директно са сокака широког два-три метра, чијом је средином текла вода са, за све станаре заједничке, чесме на почетку или на крају сокака, често покварене славине, док су шупе, и клозети, такође заједнички, обавезно били на самом крају, иза којих су се простирале баште са воћем...

У Лоле Рибара 6, на лицу улице била је посласичарница са станом њеног власника, а у дубини с десне стране, у више станчића, три-четири породице и неколико самаца и самица. С леве стране биле су само две кућице-станчића. Наша је била друга по реду.

У првој кућици становале су две жене, једна у годинама, чинило се, а друга много старија. Становао је ту и крупан човек још крупнијег ласе, однегован, развијен, елегантан, пажљиво испеглана одела, увек бела кошуља и кравата, правилно срезаног лица, мушки грубог, јаких обрва, увек зачешљане сјајне косе са раздјелком не тако приметним. Добри обичаји налагали су, тако су нас учили и у породици и у школи, да се суседи поздрављају, поготову старији. Тако сам и ја поздрављао и тог елегантног човека.

Био је то Владета М. Петровић, трговачки путник, односно песник Влада Гајдаров. Касније сам сазнао да је надимак добио по славном руском глумцу Гајдарову, на којег је и појавом и гласом подсећао.

Питам се, могу ли рећи да је Гајдаров био необичан, или се мени тада то само чинило.

Сваког јутра, и лети и зими, по цичи, за јануарских мразева, на минус не знам колико, Влада је на столицу испред куће износио лавор пун хладне воде. До појаса го, са пешкиром око паса, дуго се умивао, дахтао од задовољства, док се у мени пролазећем крв ледила. После се могао кроз увек отворен прозор видети, у никад загреваној соби, како се трља пешкирима, певуши, мумла неку арију, шкروпи неким водицама, чешља, облачи, пажљиво скидајући сваку трун са по мери шивених одела, капута и мантила...

Увече, до дубоко у ноћ, кад сам се враћао са ондашњих многобројних игранки, суботом и недељом, у свако годишње доба пролазио сам крај Владиног увек отвореног прозора. Влада је, у те позне сате, увек био код куће. Седео је, потпуно обучен, на столици, прекрштних ногу, са књигом у рукама. Читао је много. Тога се добро сећам, али се никако не сећам да сам га видео да нешто пише, можда зато што сам га касније гледао на другим местима како пише своје песме.

Шта је Влада Гајдаров читао? Не бих могао да наведем наслове, али знам да су то биле филозофске књиге, најчешће источњачких мислилаца, Кинеза, као и књиге филозофско-религиозног садржаја.

Влада Гајдаров је и мени давао књиге на читање. Посебно је инсистирао да добро проучим књиге о шведској гимнастици, да се држим упута у њима изложеним, да негујем и челичим тело своје, а самим тим и дух свој, говорио је. Мене је у то време посебно занимала књижица о памћењу. Саћам се да ми се нарочито свидела техника мнемотехничког памћења којом сам се једно време користио.

(Наставиће се)

Зоран ЈОКСИМОВИЋ

Ресторан

„ШУМАДИЈА“

и

„МАЛА ГОСТИОНА“

Палић

- војвођанска кухиња
- мађарска кухиња
- музика и фолклор равнице

ПЕТАК, СУБОТА, НЕДЕЉА

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОГОВОРА

Заједничко издање Туристичког савеза Ваљево, Радио Ваљево и Ваљевске гимназије „Владимир Иљич Лењин“

Припрема

РЕДАКЦИЈА РАДИО ВАЉЕВА

Излази сваког септембра, у дане Тешњарских вечери

Цена 1000 динара

Уредници

Здравко РАНКОВИЋ
Бранко ВИЋЕНТИЈЕВИЋ

Штампа

Графичко-издавачка радна организација „Милић Ракић“, Ваљево

